

od njega. Pušnika, h Zaveu preselila. Pri konečni obravnavi je zatoženec svoje zločinstvo tajil, toda vse priče so govorile zoper njega in porotniki so ga krivega spoznali. Dobil je 7 let težke ječe, ki se ima vsako leto 28. marca poojstriti s postom in trdo posteljo.

Od št. 11a na Goričkem. Tukaj smo 29. okt. obhajali izredno svečanost. Prišla sta 2 stara mož in žena pridne rodbine Sorkove v Jarenini v našo farno cerkev, kder sta po 50 letih zopet stopila pred sv. altar h poroki. Toda niso ju poročali domači g. župnik, kakor je sploh navada, ampak njuni lastni sin č. g. Janez Sorko, župnik v Angeru. Drugi sin č. g. Alojz Sorko, župnik v Susilah, so pa genljivo poprej pridgali in tretji sin, g. Karl Sorko, nadučitelj pri št. 11u, je primerno orgljar svojemu starejšemu bratu pri slovesni sv. meši. To je bilo za stara zakonska res veliko veselje; zaupljivo smeta reči, da sta svoje otroke pray po krščanski izrejala in lepo za nje skrbela. Štirje sini so nju spremljali k zlati poroki in štiri hčeri, katerih vsaka pri enem bratu živi kot gospodinja. Vsem se je na licih brala velika hvaležnost in spoštovanja do ostarelih starišev!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. V državnem zboru je večina poslancev sprejela novo postavo o nacionalneje banki. Po novem letu dobijo Magjari precej srebra bankinega v Budapešt in bodo začeli izdajati magjarske bankovce blizu tako, kakor je znani Košut delal l. 1849; tudi nova nagodba bo sprejeta na 10 let in sicer taka, kakoršna si Magjari želé, ker se nemški ustavoverci bojé za svoje ministre in sedanjo gospodstvo. Poslanec pl. Plener je pre-koval, da bodo ti gospodje še vzajemno avstrijsko vojsko in torej celo cesarstvo razklali na dveje tako, kakor sedaj banko nacionalno. Českega naroda 32 poslancev pa neče priti v državni zbor ter so vložili protest zoper dualizem, zoper novo nagodbo, ker se ni poslušalo na Česko, ki vendar plačuje 50% vseh avstrijskih davkov. Česki poslanci so se poslanstvu odpovedali in zahtevajo nove volitve, če jim ministri ne verujejo, da je ves česki narod istih misli. — Zahodajo avstrijsko železnico bodo ministri za državo kupili z 1 milijonom goldinarjev, sedaj ko so njej v podporo že potrošili 8,216.500 fl. — V Gradcu so odprli 18. t. m. novo obrtniško šolo; tudi minister Štrmajer bil je navzoč. — Delegacije začnejo 5. dec. zborovati. — Svitli cesar se mudijo v Budimpeštu. — Sodnijska obravnava zoper srbskega narodnjaka Miletiča se je pričela. — V Dalmaciji pri Plavanjskem brdu je 400 Turkov vdrló čez našo mejo; divjaki so užgali več hiš in vropali 46 volov, 1 konja in 1 kozo ter se z plenom vrnoli v Bosnijo.

Vnanje države. Rusko cesarstvo je za vojne potrebe letos potrošilo 700 milijonov rubljev t. j. 1050 milijonov goldinarjev. — Poljak Lukavski je prišel v Berlin in je hotel nemškega cesarja in ministra Bismarka usmrtiti, je pa bil ugrabljen. Bismark je tudi ponudbo Avstrije gledé obnóvljenja kupčijske pogodbe strogo zavrgel. Proti Francozkemu se Nemci močno utvrdujejo; v mestu Strassburgu in Kölnu delajo celó pri luči šance in redute. — Francoski republikanci hočejo revolucijo napraviti in šéujejo vojake zoper Mak-Mahona, naj mu odrečejo pokorščino. — Na Italijanskem se po šolah katekizem uči le, če srenja to zahteva; tako je storilo mesto Turin, kder so očetje 20.000 otrok terjali katekizem, samo 3 so se odločili zoper krščanski nauk. — Angleži zbirajo vojake v Indiji ter jih hočejo Turkom poslati na pomoč. — V južni Ameriki, posebno v Brasiliji, je rogovilstvo freimaurerjev precej potihnilo in katoličanstvo zopet napreduje. — Abesinski kralj v Afriki, Janez, je svojega mohamedanskega nasprotnika v vojski premagal in tudi z egipčanskim vice-kraljem mir sklenil. — Poslanec združenih držav severne Amerike je turškemu sultanu nasvetoval, naj brž sklene mir z Rusi brez ožira na Angleže. To pa naše turkoljube silno peče!

Ruski-rumunski-črnogorski-turški boj.

Neizmerno veselje in navdušenost razlega se po celi Rusiji in po vsem slovanskem svetu: najmočnejšo turško trdnjavo v Aziji, močni Kars, so ruski junaki v nedeljo 18. nov. po 12urnem silnem naskoku in boju vzeli. Celo noč je trajalo grozno klanje, general Grabbe je takoj v začetku padel, ko je moskovski regiment peljal proti šancam; to pa ni nikogar splašilo, generali Lazarjev, Rop in Komarov so vdrli v mesto, čeravno njim je palo 2700 ranjenih in mrtvih; nekoliko Turkov je hotlo zbežati, bili so pa od kozakov zajeti in je torej vse v Karsu prešlo v rusko oblast namreč 12 šanc, mesto z gradom, 300 kanonov, turška vojna kasa, veliko živeža in streljiva in 10.000 vjetih turških vojakov s 2 pašama, 7000 Turkov je pa bilo poklanih in ranjenih. Ko je ruski car po telegrafu pred Plevno zvedel sijajno zmago, njo je takoj strmečim oficirjem in vojakom naznanil; ti so pa zagnali gromovito hurrá klicanje in po 3 krat iz vseh 500 kanonov proti Plevni vstrelili, Osmanu na znanje, da so njegovi rojaki v Aziji popolnem pobiti. Car je tudi po telegrafu svojim junakom v Kars poslal svoje priznanje in zahvalo ter dodjal pomenljive besede: „vojske in trpljenja še ni konec, za vaše rodbine bo skrbela Rusija in vaš car, vaše sirote so moji otroci“. Te besede kažejo na blago srce ruskega carja, ker je pri veselju sijajne zmage, lepo zmisli tudi na žalost in solze zapuščenih sirot, ki so v boju zgubile svoje očete! — Kmalu tisti den t. j. 18. nov. je od Karsa 15.000 Rusov mahnilo v Erzerum, da pomagajo še to mesto vzeti, preden zima pritisne. Pred Erzerumom so 16. nov.

Rusi napali šance Azazije, vlovili 520 Turkov in uničili 80 kanonov, vendar so se morali pred ognjem bližnje, večje turške šance umakniti nazaj. Ko pride Rusom pomoč od Karsa, se bodo brez dvombe tudi Erzeruma kmalu polastili. — Pred Plevno še Rusi vedno držijo Osman-pašo obkoljenega in ga poščipnejo sedaj tu, sedaj tam; 15. nov. so Rumuni vzeli višino Bivular na severni strani, malo poprej pa Skobeljev „zeleni breg“ na južni strani. „Zeleni breg“ je hotel Osman-paša zopet pridobiti, toda Skobeljev se je strašno branil; 5 konjev so mu postrelili, jega samega 2krat ranili, ali premagati ga niso mogli. Po neizmernih zgubah so Turki napadanje popustili. Sicer se pa odločba pri Plevni vsekako bliža. Nekateri pravijo, da je Osman z živžem pri kraju 27. novembra, drugi da 6. decembra ali 15. decembra. Bodi kakorkoli, dolgo ne bo mogel med šancami obstati že zaradi tega ne, ker so njegovi vojaki večidel bosi in brez zimске obleke. Tudi mu skušajo 3 turški generali prihiteti na pomoč: Sulejman-paša se od Šumle sem bliža Trnovi; tukaj se hoče z Reuf-pašem, ki zopet Ruse v Šipkinem klanecu strahovito napada, združiti in naprej proti Plevni rinoti. Isto namerava Mehemed-paša storiti od zapada; v ta namen zbira v Sofiji 60.000 mož z 150 kanoni ter hoče nad Vraco priti blizu do Plevne. Rusi se torej to videči bolj zgoščujejo okoli Plevne in Trnove, da zadržavajo Sulejmana in Mehameda tako dolgo, dokler Osmanu živžea ne zmanjka. Velevažno je tudi to, da so se Rusi polastili tretjega klanca in steze čez Balkan, namreč soteske pri Rozaliti; brž ko Plevna padne, bo lahko 60.000 Rusov šlo čez Balkan. Srbi tiščijo vedno več vojske na turško mejo, mnogo prostovoljcev, zlasti veliko avstrijskih doslužbenih oficirjev, je došlo v Belgrad; pravijo, da je Srbija letos veliko bolj orožana, kakor lani; okoli 28. nov. se pričakuje, da začne boj. Črnogorski knez vrlo napreduje; polastil se je 6 kvadr. milij velikega zemljišča med Dalmacijo, Jadranskim morjem, Bojano in Skadarskim jezerom in vzel Spico, Antivar in Volovico. Katoliški Malizorci, stannjoči v Albaniji, so se Črnogorcem pridružili z 800 junaki. Saib-paša je iz Spuza in Podgorice nekoliko na ravan polukal, je pa bil hudo tepen in v mesti nazaj vgnan! Turškemu sultanu se je že Mohamed v sanjah prikazal in mu naročil mir sklenoti z Rusi.

Za poduk in kratek čas.

Črtice iz slovanskega bojišča v Aziji in Evropi.

XVI. Pred mesencem dni so naši slovano-zrečni turkoljubi klepetali, kako je Rusija v Aziji pobita ter da je ondi za letos boj skončan zmagonosno za Turke. Ali sedaj je vse drugače, kakor so si turkoljubi reč domišljevali. Boj se ni skončal, ampak še le trdno začel, silni udarci zadevljejo

Turke nepričakovano naglo in pogubno. Jihova vojna bila je pred Karsom razdjana, ostanki pa pred Erzerumom pobiti; najmočnejša turška trdnjava v Aziji, namreč Kars, je v ruski oblasti in Erzerum, glavno mesto Armenije, se jim ne more dolgo več braniti — vsa Armenija, dežela blizu toliko, kakor polovica Avstrije, je za Turke zgubljena. Muktar-paša se je sicer 28. okt. z Izmail-pašo združil in do 4. nov. kakih 20.000 vojakov zbral na višinah proti izhodu pred Erzerumom. Črez te višine pelje iz precej široke ravnine od Hasan-kale, kamor sta ruska generala Heiman in Terguzakov že bila pridrla, skozi skalno sotesko ozka pa dobra cesta v Erzerum. Ta prelaz je Muktar sklenil Rusom zabraniti. Na severno stran od soteske je poslal Izmail-pašo, sam se je postavil nad klanec in južno stran. Okoli 8. ure dopoldne 4. nov. so ruski pešaki zgrabili Izmail-pašo, vendar ga nikamor niso mogli potisniti, strašno se je branil in mnogo Rusov je palo. Turki so že veseli bili in mislili, da je zmaga jihova. Okoli poldne pridraplje veliko tisoč ruskih konjenikov proti soteski, zemlja se je pod kopitami konjev tresla. Muktar jim da precej blizu priti, potem pa hipoma iz vseh kanonov v nje streljati in svojim pešakom z bajonetom nad nje vdreti iz višin. Ali to je bilo za Turke pogubno. Kajti ruski konjeniki se bliskoma umaknejo nazaj pred Turki, ti pa sedaj tem hujše za njimi pritiskajo; vendar ko so že precej daleč bili prodli v ravan, se vzdigne jim na strani 45 ruskih bataljonov, ki so se prejšnjo noč ondi po grabah in jamah poskrili. Kakor da bi bili iz grobov vstajali ali iz tal rastli, množi se število ruskih pešakov ter premejo z neizmerno urnostjo in silo Turke od strani; ob enem se obanejo ruski konjeniki in lomastijo nazaj nad nje. Ti se prestrašijo, obrnejo, bežijo, Rusi pa udarijo za njimi tako naglo, da so vsi skup skoro ob enem v klanecu, na višini in za višino proti Erzerumu. Poidoč bilo je strahovito klanje, Rusi so Turke kar zabadali in sekali kakor kozle, in česar ni pokončal ruski bajonet, sablja, puška in revolver, to je prišlo še pod ruske kanone, katerih so kanonirji kaj hitro spravili na višino in v bežeče Turke streljali. Tolik strah se je Turkov lotil, da so 36 kanonov pustili na višini, vse je bežalo na nos na vrat v mesto. Rusi so drugi den pokopali 2500 Turkov; koliko ranjencev je v mesto všlo, to še ni razvidno; bodemo pa skoro izvedeli, ko bo Erzerum v ruski oblasti.

Erzerum je planinsko mesto, pozidano na 6046 črevljev nad morjem pozvišani ravani, ki je obdana proti jugu, izhodu in severu od skalnih gor; te so sedaj že z snegom pokrite. Na zapadni strani od mesta je pa ravnina, po kateri že iz sv. pisma stare zaveze znana reka Evfrat teče. Mesto šteje 40.000 prebivalcev, ki so na glasu zaradi svojega marljivega rokodelstva in kupčije. Najbolj slujejo erzerumski kovači, puškarji, srebrnarji, zlatarji, usnarji in izdelovalci preprog, sagov ali